

Cvičení 6 - Peníze, monetární politika

Otázky:

1. Vysvětlete jednotlivé složky poptávky po penězích podle teorie preference likvidity.
2. Vysvětlete pojem „neutralita peněz“ a jeho souvislost s kvantitativní teorií peněz.
3. Jakým způsobem bude ovlivněna rychlost obratu peněz při poklesu úrokové míry? Jakým způsobem bude ovlivněna, pokud se prodlouží intervaly vyplácení mezd.
4. Vysvětlete změny nominální a reálné poptávky po penězích v následujících případech:
 - a) Růst cenové hladiny
 - b) Masivní rozšíření bankomatů
 - c) Pokles reálného HDP
 - d) Růst očekávané inflace
5. Vysvětlete, jakým způsobem probíhá monetizace státního dluhu.
6. Na jakém principu funguje stop-go měnová politika? Jaké jsou problematické stránky jejího využití?
7. Předpokládejte, že lidé utvářejí racionální očekávání. Může centrální banka ovlivnit měnovou politikou reálné veličiny v ekonomice? Za jakého předpokladu? Jakou výhodu přinášejí racionální očekávání, pokud chce centrální banka snížit míru inflace?
8. Vysvětlete, jak přispívá režim stabilního měnového kurzu k udržení nízké míry inflace.
9. Centrální banka se v rámci pravidla stabilního měnového růstu orientuje na stabilizaci peněžní zásoby (udržuje určitou úroveň reálných peněžních zůstatků), může v tomto případě také kontrolovat vývoj úrokové míry?
10. Vysvětlete princip inflačního cílování. Jaká vidíte pozitiva a negativa tohoto typu měnové politiky?

Příklady:

1. **Peněžní multiplikátor:** V ekonomice jsou bankovní rezervy na úrovni 200 mld., bankovní vklady (na viděnou) činí 1200 mld., oběživo je 400 mld.
 - a) určete míru bankovních rezerv, určete podíl oběživa na vkladech.
 - b) určete hodnotu peněžního multiplikátoru.
 - c) určete velikost monetární báze a peněžní zásoby.
 - d) jaký bude přírůstek peněžní zásoby, pokud centrální banka nakoupí od komerčních bank vládní dluhopisy hodnotě 10 mld.?
2. **Rychlost obratu peněz.** Nominální peněžní zásoba v ekonomice činí 500 mld. a nominální HDP je 2000 mld. Určete rychlost obratu peněz.

Graficky:

1. **Rovnováha trhu peněz.** Předpokládejme, že domácnosti drží své bohatství v podobě peněz nebo obligací. Peněžní trh je v rovnováze při úrokové míře 4%, peněžní zásoba v zemi je na úrovni 800 mld. Cenová hladina $P = 1,00$. Zakreslete výchozí rovnováhu na trhu peněz (poptávka a nabídka jsou v reálném vyjádření), vyznačte rovnovážnou

úrokovou míru. Zakreslete a vysvětlete, co se stane v následujících případech. (Berte v úvahu i dopady na trh obligací.):

- a) Růst optimismu investorů vyvolal růst reálného výstupu ekonomiky.
 - b) Zaměstnanci dostávají výplatu každý den.
 - c) Centrální banka snížila peněžní nabídku.
- 2. Monetární politika.** Zakreslete výchozí rovnováhu trhu peněz (poptávka a nabídka jsou v reálném vyjádření), vyznačte rovnovážnou úrokovou míru a předpokládejte, že centrální banka chce udržovat právě tuto úroveň úrokové míry a bude intervenovat, aby ji udržela.
- a) Zakreslete, jak se změní úroková míra a peněžní zásoba (pokud se změní) při růstu/poklesu reálného HDP.
 - b) Jaká je možnost centrální banky stabilizovat zároveň úrokovou míru i peněžní zásobu?
- 3. Režimy monetární politiky.** Zakreslete rovnováhu ekonomiky v modelu AS-AD, předpokládejte rovnováhu na potenciálu. Zakreslete, jak bude reagovat centrální banka na negativní nákladový šok (například zvýšení cen ropy) v následujících případech.
- a) centrální banka provádí stop-go měnovou politiku a chce udržet plnou zaměstnanost.
 - b) centrální banka se řídí pravidlem stabilního měnového růstu.
 - c) centrální banka chce udržet svůj inflační cíl odpovídající původní úrovni cenové hladiny. (Otázka k bodu c): reaguje v realitě např. ČNB takto na nepříznivé nákladové šoky?)